

Кашуба В.О., д.фіз.вих., професор¹

Карп І.П., к.пед.н., доцент²

Ричок Т.М., аспірант¹

¹Національний університет фізичного виховання і спорту України

²Державний університет фізичного виховання і спорту Республіки Молдова

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ЗАСОБІВ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ШКОЛЯРІВ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ

Анотація. В роботі представлений накопичений досвід використання сучасних інформаційних технологій у процесі адаптивного фізичного виховання (АФВ).

Ключові слова: адаптивне фізичне виховання, інформаційні технології, школярі.

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень та публікацій. Світова статистика свідчить, що кожен десятий житель Землі є інвалідом; інвалід є в кожній четвертій сім'ї.

Кожна держава відповідно до рівня свого розвитку, пріоритетів та можливостей формує власну соціальну та економічну політику щодо захисту прав та інтересів осіб з інвалідністю. Розвиток сучасного українського суспільства також характеризується посиленням уваги до проблем цієї категорії людей. Одним із найбільш ефективних та доступних шляхів інтеграції в суспільство осіб з інвалідністю є АФВ [4,7].

Сьогодні найважливішим методичним підходом в АФВ школярів є урахування індивідуальних особливостей розвитку їхньої моторики [2,5,6]. Для розв'язання цього завдання на перше місце виходить добір методів і засобів, які дозволяють діагностувати особливості і ступінь рухових порушень. Розвиток сучасних методів вимірювання, впровадження в дослідницьку практику комп'ютерних систем значно розширюють можливості використання коригуючих фізичних вправ у процесі АФВ [3,5].

Зв'язок з науковими темами та напрямками. Роботу виконано згідно зі Зведеним планом НДР у сфері фізичної культури та спорту на 2010-2015 рр. Міністерства освіти і науки України за темою 3.7 «Вдосконалення біомеханічних технологій у фізичному вихованні, реабілітації та спорті з урахуванням індивідуальних особливостей моторики людини» (номер державної реєстрації 0111U001734).

Мета роботи – представити накопичений практичний досвід науковців кафедри біомеханіки та спортивної метрології у впровадженні інформаційних технологій в процес фізичного виховання школярів з особливими потребами.

Результати дослідження та їх обговорення. Для вирішення даної проблеми І.В. Хмельницькою [5] було розроблено діагностичні комплекси комп'ютерного моніторингу моторики школярів, яка включає пакети прикладних програм (рис. 1) «БіоВідео» та «Індивід».

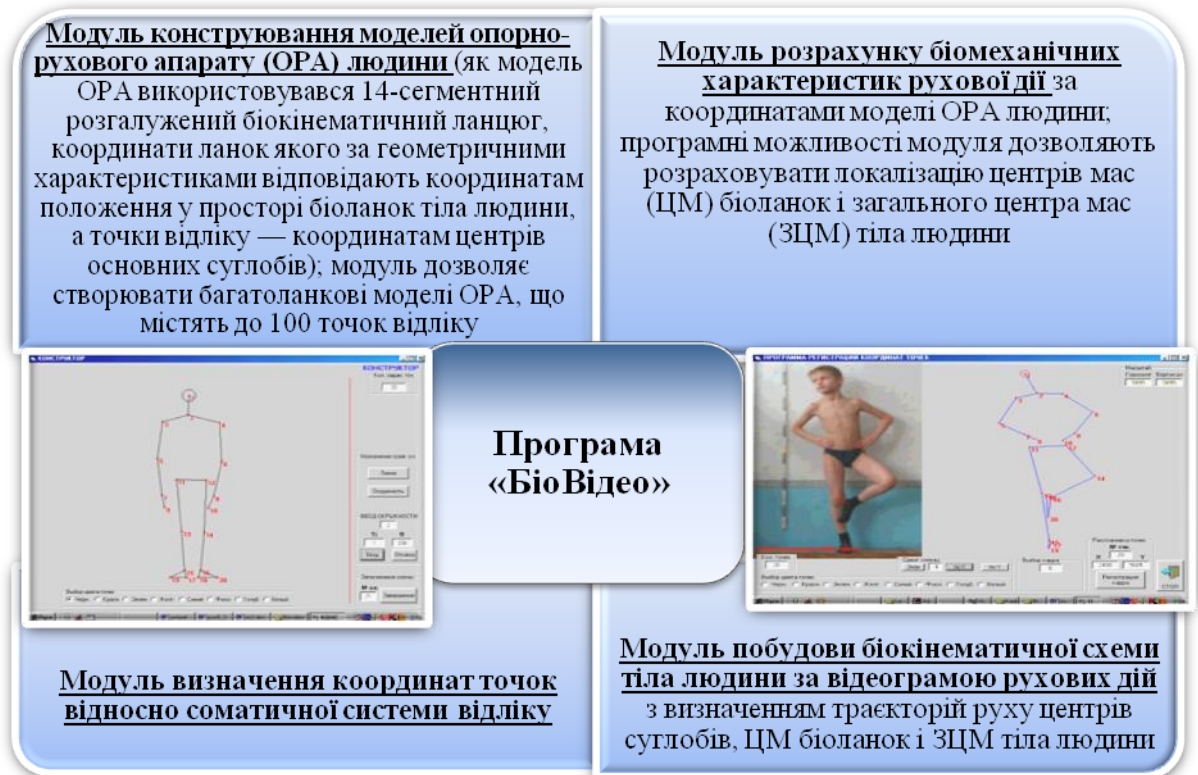

Рис.1 Вікно модулів діагностичного комп'ютерного комплексу «БіоВідео»

Прикладне програмне забезпечення автоматизованої системи «Індивід» складається з 10 модулів, яке дозволяє визначити такі психомоторні показники: сенсомоторні реакції; швидкість переключення уваги; зорову пам'ять; сприймання часу; урівноваженість нервових процесів; реакцію на об'єкт, що рухається [5].

Ґрунтуючись на тому, що АФВ для слабкочуючих дітей молодшого шкільного віку має велике значення як важливий корекційно-виховний засіб переборення вад фізичного розвитку і відіграє значущу роль у розвитку особистісних якостей, а саме, пізнавальних процесів, З.Х. Насраллах [2] під керівництвом В.О. Кашуби було розроблено інформаційно-методичну систему «Osanka» (рис. 2).

А – Головне вікно програми «Osanka» Б – Вікно програми «Osanka» – «Меню»
Рис. 2. Основні вікна програми «Osanka» , (роздрук з екрана монітора) [2]

Меню програми «Osanka» являє собою сторінковий елемент управління з вкладинками й гіперпосиланнями. На панелі робочого вікна знаходяться такі вкладинки:

«Настройка»	•передбачає налаштування основних елементів програми (рівень звуку, розмір відеокартинки, розмір текстових шрифтів тощо)
«Полезно знать»	•містить кілька підрозділів, орієнтованих на отримання теоретичних даних про поставу, про типи її порушень
«Формирование навыка правильной осанки»	•включає інформацію про правильну поставу і її роль для здоров'я людини.
«Нарушения осанки»	•представлено різні типи порушення постави, дано їхню характеристику та графічні зображення
«Проверь себя»	•перевірка знань учнів за всіма представленими темами
«Контроль осанки»	•дозволяє отримати інформацію про методи контролю за станом постави школярів у процесі фізичного виховання
«Комплексы физических упражнений»	•представлено приблизні комплекси фізичних вправ, спрямованих на профілактику і корекцію порушень постави школярів
«Видеоуроки»	•являють собою відеоролики комплексів фізичних вправ, розроблених для використання в урочних і неурочних формах занять
«О программе»	•зібрано всю необхідну інформацію для роботи з програмою, корисні поради та дані про розробників

У роботі А.А. Дяченко [1], в якій під керівництвом В.О. Кашуби було розроблено аудіопрограму «Школа постави» (рис. 3), як ефективний засіб естетичного виховання та розвитку творчих здібностей, формування особистості, збагачення інтелектуальної сфери дитини.

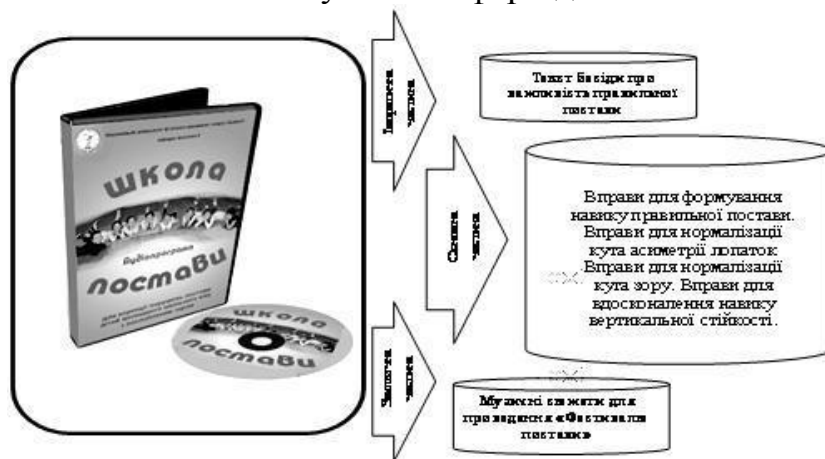

Рис. 3. Структура аудіопрограми «Школа постави» [1]

Висновок: Аналіз спеціальної науково-методичної літератури, інформації мережі Інтернет і власні дослідження дозволяють зробити висновок про те, що питання використання інформаційно - діагностичних технологій у теорії та методиці АФВ школярів є актуальною педагогічною проблемою.

Розвиток сучасних методів вимірювання, впровадження в дослідницьку практику інформаційних систем значно розширюють можливості використання коригуючих фізичних вправ у процесі АФВ школярів.

Перспективи подальших досліджень: полягають у розробці мультимедійних інформаційних програм спрямованих на формування теоретичних знань у підлітків з особливими потребами щодо здорового способу життя.

Література:

1. Дяченко А. А. Корекція порушень постави дітей молодшого шкільного віку з пониженим зором засобами фізичного виховання: дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання і спорту за спеціальністю 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / А. А. Дяченко. – К., 2010. – 190 с.
2. Кашуба В. А. Коррекция нарушений осанки школьников в процессе адаптивного физического воспитания / В. А. Кашуба, Зияд Хмаид Ахмад Насраллах. К.: Наук. світ 2008. □ 223 с.
3. Кашуба В. Про можливості використання сучасних комп'ютерних технологій у процесі адаптивного фізичного виховання / В. Кашуба, Зияд Насраллах, К.Сергієнко // Науково-практичний журнал «Спортивний вісник Придніпров'я» - Дніпропетровськ, 2007. - №1/2. – С. 11-15.
4. Когут І. О. Соціально-гуманістичні засади розвитку адаптивної фізичної культури в Україні: монографія / І. О. Когут. – Львів : СПОЛОМ, 2015. – 284 с.
5. Хмельницька І. В. Комп'ютерні системи контролю моторики школярів 7–10 років з вадами слуху в програмуванні фізкультурно-оздоровчих занять: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання і спорту: спец. 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / І. В. Хмельницька. – К., 2006. – 20 с.
6. Joseph P. Winnick Principles and Methods of Adapted Physical Education and Recreation. – Human Kinetics, 2009. – p.212
7. Joseph P. Winnick Adapted physical education and sport. – Human Kinetics, 2011. – p.637